

Ключевые слова: инновации, технологии, подготовка, будущие специалисты, лесное хозяйство, интегративно-модульное, проектное, активные методы обучения.

SUMMARY

Khryk Vasyl. Innovative technologies for training future forestry specialists.

The article analyzes the innovative technologies of training future forestry specialists and reveals their importance in ensuring this process. Such technologies include: integrative-modular, problem-based, design, information and communication technologies, etc. It is revealed that integrative-modular technology is characterized by common goals, objectives, approaches to teaching applicants, system-subject organization based on modules, selection of stages and levels, as well as methods and techniques of learning that provide cognitive ability to navigate in the information field and learning situation. and on this basis contribute to the formation of professional competencies for independent solution of practical tasks and readiness for professional activity. A variety of integrative-modular technology for professional activities of future forestry specialists is proposed - the technology of functioning of the mechanism of management of integrated use of forest resources of the region, which was used in the study of the discipline "Organization of forestry production". It is established that integrative-modular technology of training of applicants testifies to interaction not only of structural elements of each module (disciplines, feedback and rating), but also to the place of this discipline in the system of professional training, and the need to consider integration connections intra-subject and interdisciplinary) in the formation of readiness for professional activity.

For effective training of future forestry specialists, design technologies are used, which are a set of creative, exploratory and problem-based methods. It is revealed that the main results of the project are: the fact of completion of the project (achievement of the set goal with fulfillment of requirements of qualitative character); cost of work performed; duration of project implementation; economic benefits received as a result of the project (profit, income, etc.); socio-economic achievements (increase in employment, etc.).

Key words: innovations, technologies, training, future specialists, forestry, integrative-modular, project, active teaching methods.

УДК 37.014.6:005.584.1

Марина Ячменик

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
ORCID ID 0000-0003-3547-046X

Юрій Лянной

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-3498-3960

Людмила Петренко

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
ORCID ID 0000-0001-5333-5324

DOI 10.24139/2312-5993/2021.09/214-224

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У статті проблему якості організації педагогічної практики в умовах дистанційного навчання досліджено через проведене опитування здобувачів вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Зазначено, що у процесі педагогічної практики відбувається інтенсивне ознайомлення з усіма аспектами майбутньої професійної діяльності, формується

критичне та осмислене ставлення до теоретичних дисциплін, включаються механізми педагогічної рефлексії, формуються основи професійної самооцінки. У ході моніторингу доведено, що в умовах дистанційного навчання педагогічна практика потребує додаткової відповідальності та уваги, комунікативної взаємопідтримки та взаємодопомоги між усіма стейкхолдерами освітнього процесу, а також додаткових навичок у застосуванні онлайн-інструментів.

Ключові слова: *якість освіти, моніторинг, заклади вищої освіти, професійна підготовка, педагогічна практика, якість організації педагогічної практики, дистанційне навчання.*

Постановка проблеми. У системі професійної підготовки майбутніх учителів особливе місце займає педагогічна практика, метою якої є набуття майбутніми фахівцями початкового професійного досвіду в наближених до роботи за фахом умовах. Метою і завданням практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, формування системи педагогічних умінь і навичок, професійної самооцінки, здатності до самоосвіти, професійного вдосконалення, критичного та осмисленого ставлення до вибору майбутньої професії, збір фактичного матеріалу для виконання науково-дослідної роботи. У Концепції «Нова українська школа» зазначена потреба в модернізації професійної підготовки майбутніх учителів. Одним із альтернативних напрямів програми модернізації закладів загальної середньої та вищої освіти є навчання в дистанційному форматі, що покликане забезпечити учасникам освітнього процесу зручність, мобільність, удосконалення нових форм, методів та прийомів навчання в онлайн-форматі. Поширення пандемії, зумовленої коронавірусом Covid-19, актуалізувало проведення вхідного моніторингу визначення якості організації педагогічної практики (як невід'ємної складової практичної підготовки фахівців майбутньої професійної діяльності).

Аналіз актуальних досліджень. Проблемі організації практичної підготовки майбутніх учителів присвятили свої дослідження такі науковці, як І. Зязюн, Л. Кондрашова, Л. Манчуленко, О. Мороз, О. Семенов, Л. Пшенична, Л. Базиль та ін. Особливості організації дистанційного навчання в закладах вищої освіти досліджували А. Заболоцький, Р. Гуревич, М. Кадемія, В. Кухаренко та ін. Моніторинг як засіб оцінки якості освіти знаходимо в наукових працях І. Булах, О. Локшина, Т. Лукіна, О. Ляшенко та ін. У науковій розвідці О. Філоненко, О. Самойленко, Н. Демченко досліджуються проблеми організації педагогічної практики через моніторинг. Однак, питання моніторингу якості організації педагогічної практики в умовах дистанційного навчання досі не було предметом окремого дослідження, що й зумовило проблематику даної наукової розвідки.

Мета статті – на основі проведеного моніторингу проаналізувати якість організації педагогічної практики в закладі вищої освіти в умовах дистанційного навчання (дослідження здійснене на базі Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка).

Для досягнення зазначеної мети використовувалися такі **методи дослідження**: узагальнення наукових джерел, аналіз використаної літератури, моніторинг, спостереження, педагогічний експеримент тощо.

Виклад основного матеріалу. Підготовка висококваліфікованих фахівців є одним із найважливіших завдань вітчизняної вищої педагогічної школи. На сьогодні заклади загальної середньої освіти потребують вчителя нової формації – наставника, тьютора, коуча, який допомагає навчитися вчитися, створюючи умови для безперервного особистісного навчання учнів та ефективної групової комунікації (Гусак, 2019). У цьому контексті виняткова роль у підготовці такого вчителя належить педагогічній практиці, специфіка якої полягає в самостійному виконанні здобувачами вищої освіти повноцінної професійної освітньої діяльності та, яка здійснюється відповідно до освітньо-професійних програм, нормативно-правових документів МОН України, галузевих стандартів.

Педагогічна практика – одна з ефективних форм підготовки майбутнього вчителя до професійної діяльності, під час якої відбувається осмислення вікових та індивідуально-психологічних особливостей учнів, формування професійних і особистісних якостей майбутнього вчителя, комунікативна взаємодія між усіма учасниками освітнього процесу – учнями, батьками, колегами. У науковому дослідженні Н. Дудник, Н. Безлюдної зазначено, що основною метою педагогічної практики є формування у студентів уміння імплементувати науково-теоретичні знання в освітній процес, збільшення рівня зацікавленості в педагогічній і науковій діяльності (Дудник та Безлюдна, 2021). На думку М. Євтуха, під час педагогічної практики здійснюється взаємообмін накопичених людством культури й досвіду між поколіннями, створюються умови для особистого розвитку майбутніх учителів і підготовка до виконання соціальної ролі в суспільстві (Євтух, 2020). У той самий час дослідник О. Школа зазначає, що педагогічна практика є невід’ємною складовою професійної підготовки майбутніх учителів і виконує адаптаційну, освітню, розвивальну, виховну, організаційну, проєктну, діагностичну функції, що дозволяє знайомитися з організацією освітнього процесу, поглиблювати знання, уміння й навички, набуті під час вивчення дисциплін загального та професійного циклів підготовки, застосовувати елементи взаємодії й співпраці, напрацьовувати

мотивацію здатності до самоконтролю, самоаналізу й самооцінки власної педагогічної діяльності в умовах закладів загальної середньої освіти (*Школа*, 2011). У наукових розвідках О. Семенов, Л. Базиль, Т. Дятленко зазначено, що під час педагогічної практики майбутнім учителям важливо: «ознайомитися зі специфікою навчального закладу, системою навчально-виховної роботи, матеріально-технічною базою школи, що визначена як база проходження практики (провести бесіди з адміністрацією школи, учительським колективом, класними керівниками, керівниками тематичних кабінетів; необхідно вивчити шкільну документацію (плани роботи школи, методичного об'єднання вчителів, календарно-тематичні плани, плани роботи гуртків та творчих клубів, плани роботи кабінетів, план роботи класного керівника, класний журнал, розклад навчальних занять та позакласної роботи з предмета тощо). Крім цього, освітній процес поєднує укладання планів-конспектів уроків та моделювання композиції і змісту факультативних занять і гуртків; складання та проведення сценаріїв позакласних заходів і відвідування уроків учителів та практикантів, участь у їх обговоренні» (Семенов, Базиль, Дятленко, 2011).

Опираючись на аналіз науково-методичних джерел у межах нашого дослідження, зазначимо, що педагогічна практика є невід'ємною та важливою складовою професійної підготовки майбутніх фахівців, під час якої здійснюється підготовка до майбутньої професійної інтеграції здобувача вищої освіти в суспільство. Зокрема, успіх педагогічної практики залежить від створеного комунікативного простору між усіма стейкхолдерами освітнього процесу – доброзичливої атмосфери та взаєморозуміння, взаємопідтримки та взаємодопомоги, що значно ускладнюється під час дистанційної організації освітнього процесу, таким чином впливаючи на забезпечення якості організації й проведення педагогічної практики. У таких умовах виміряти якість, як позитивні зміни у людському розвитку, навчальному процесі чи середовищі, які можна ідентифікувати як поліпшення знань, умінь, ставлень, що набуває здобувач вищої освіти по закінченню певного етапу навчання, унаслідок впливу на нього певних факторів (Ляшенко, 2012), з'ясувати проблеми організації педагогічної практики, віднайти рішення для нових викликів можливо через проведення моніторингового дослідження.

У науковій розвідці І. Проценко, К. Гудименко зазначено, що одним із головних інструментів визначення якості є моніторинг, спрямований на фіксацію стану функціонування або розвитку об'єкта та дає можливість визначити сутність і причини виникнення проблем його функціонування,

рівень впливу зовнішніх факторів, ефективність прийняття управлінських рішень освітніх реформ тощо (Проценко, Гудименко, 2015). Залежно від цілей моніторингу оцінювання об'єкта можливе на зовнішньому (експертне оцінювання) та внутрішньому (самооцінка, самоаналіз) рівнях. Зокрема, під час останнього використовуються розроблені авторські методики з використанням внутрішніх ресурсів (відділи та центри забезпечення якості освіти) як самоконтроль за виконанням навчального процесу, удосконалення якості вищої освіти тощо.

В. Стрельніков у своїх дослідженнях зазначає, що в умовах, коли якість навчання є рушійною силою технологічного й суспільного прогресу, гарантія якості педагогічної практики набуває власних якісних аспектів, стає основним чинником, що визначає механізми і процесуальні характеристики педагогічної практики і впливає на забезпечення відповідності її кінцевого продукту ринку праці (Стрельніков). На думку Г. Красильникової, якість організації педагогічної практики залежить від багатьох чинників, моніторинг яких забезпечить об'єктивною інформацією щодо реального стану, проблем та шляхів покращення практичної підготовки здобувачів вищої освіти науково-педагогічних працівників, керівників практик, завідувачів випускових кафедр, які здійснюють підготовку майбутніх учителів (Красильникова, 2018). Серед чинників, запропонованих програмою моніторингу якості педагогічної практики майбутніх учителів Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, які увійшли до розробки анкети щодо якості організації педагогічної практики здобувачів вищої освіти в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка, – якість звітів із практики та результати їх захисту, використання методичних матеріалів у навчальному процесі, якість контролю виконання програм практики, організаційне забезпечення й керівництво практикою, створення належних умов праці, якість індивідуальних завдань, набуття студентами вмінь та навичок роботи на першому робочому місці тощо. Пошук шляхів для вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти стейкхолдерами макаренківської спільноти, розробка та затвердження анкети на засіданні Комісії з якості вищої освіти та якості освітньої діяльності стало передумовою проведення моніторингу щодо вивчення якості організації педагогічної практики, забезпечення об'єктивною інформацією про реальний стан, проблеми та шляхи покращення практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Метою проведеного моніторингу стало дослідження навчальної/виробничої практики студентів в умовах дистанційного навчання; оцінки відповідності матеріально-технічного забезпечення бази

практики програмним вимогам та належність умов їх виконання; відслідковування якості керівництва практикою, професіоналізму й компетентності викладачів ОПП/методистів та представників бази практики; аналіз труднощів, які виникали у студентів під час проходження практики в умовах дистанційного навчання. Статус моніторингу – первинний моніторинг. Кількість респондентів – 178 здобувачів вищої освіти. Для досягнення поставленої мети нами було використано метод опитування за допомогою інтерактивної online-анкети в Google Forms.

На питання, наскільки студенти задоволені переліком пропонованих баз практики в межах освітньої програми, переважна більшість респондентів (76 %) відповіли, що задоволені. Водночас 40 % здобувачів вищої освіти скористалися можливістю самостійно обирати заклад, установу чи організацію для проходження практики. На питання відповідності матеріально-технічного забезпечення бази практики до програмних вимог та належність умов їх виконання респонденти зазначили: 48 % – «відмінно», 28 % – «добре», 20 % – «задовільно», 4 % – «незадовільно».

Зазначимо, що 88 % респондентів засвідчили, що рівень їх теоретичної підготовки для успішного проходження практики є достатнім. Студенти відзначають такі теоретичні знання, які допомогли їм під час реалізації педагогічної практики в умовах дистанційного навчання (питання анкети дозволяло обрати кілька варіантів відповідей): 92 % – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; 68 % – здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями; 52 % – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; 20 % – здатність поважати різноманітність та мультикультурність.

Значна кількість респондентів – 73 % – задоволена переліком отриманих практичних навичок. При цьому відзначають ефективність використання таких онлайн-сервісів, як Moodle, Google Classroom і Microsoft Teams, Meet, електронних журналів.

На питання анкети «Якими є результати проходження практики» (питання анкети дозволяло обрати кілька варіантів відповідей): 88 % – закріплення знань і навичок, отриманих за період теоретичного навчання; 64 % – перевірка набутих професійних компетентностей; 28 % – зміни ставлення до майбутньої професії; 20 % – збір і підготовка практичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи.

За результатами проходження практики в дистанційному форматі більшість студентів (64 %) переконались у правильності вибору майбутньої

професії; 24 % – установили, що практика є формальною; 12 % – виявили недоліки в теоретичній підготовці. Позитивним є те, що здобувачі вищої освіти не розчарувалися вибором майбутньої професії. 76 % опитаних повністю задоволені керівництвом практикою, професіоналізмом і компетентністю викладачів ОПП/методистів кафедри в дистанційних умовах. Також здобувачі вищої освіти зазначають про регулярність проведення консультацій керівниками практик про що засвідчили 76 % респондентів при цьому використовуючи платформи Moodle, Zoom, Google Meet, Viber, Skype, Google Classroom, Telegram, електронну пошту тощо. На питання, чи відчували Ви інформативну, консультативну, соціальну і т.д. підтримку завідувача кафедри/гаранта ОПП/методистів/керівника практики під час проходження практики в дистанційних умовах, 48 % респондентів зазначили, що скоріше так, 40 % – так, 12 % – скоріше ні.

На питання, наскільки студенти задоволені керівництвом практикою, професіоналізмом і компетентністю представників бази практики більшість респондентів – 84 % – повністю задоволені.

Труднощі, з якими студенти зіштовхнулися під час проходження практики, були пов'язані з: організацією практики на підприємстві – базі практики і неналежну організацію практики в Університеті – 16 %; підготовкою з дисциплін, що формують професійні компетентності – 12 %; у той самий час у 76 % респондентів жодних труднощів під час проходження педагогічної практики в дистанційному форматі не виникало. Водночас 96 % студентів-практикантів уважають, що керівники-методисти об'єктивно оцінили діяльність студента на практиці.

На питання, яких загальних компетентностей Ви набули під час навчальної/виробничої педагогічної практики в дистанційному форматі, студенти мали можливість обрати три найвагоміші: 64 % – здатність до критичного мислення, наукового аналізу, оцінювання нових та складних ідей, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; 56 % – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, здатність до роботи в команді і прийняття на себе відповідальності за вирішення задач; 44 % – здатність генерувати нові ідеї (креативність); 24 % – володіння на високопрофесійному рівні навичками писемної та усної комунікації, уміння порушувати й вирішувати проблеми, уміння вчитися і оволодівати сучасними знаннями; 16 % – здатність ініціювати та втілювати інновації, розв'язувати суспільно значущі освітньо-педагогічні проблеми; 4 % – здатність працювати в міжнародному контексті.

Більшість опитаних – 68 % – вважають достатнім обсяг виробничої практики, 20 % і 12 % вважають, що варто збільшити кількість днів/тижнів і варто зменшити кількість днів/тижнів відповідно.

За результатами опитування, практика сприяла поглибленню й розширенню теоретичних знань із дисциплін, що викладались в Університеті для 84 % респондентів, 12 % – інше, 4 % – ні.

68 % опитаних студентів зазначили, що для них були доступні навчально-методичні матеріали, необхідні для проходження практики в електронному форматі, 32 % – відповіли заперечно.

Усі респонденти – 100 % – зазначили, що під час проходження практики не виникало конфліктних ситуацій, і завдання, які вони виконували, цілком відповідали цілям практики.

Серед запитань відкритого типу в анкеті знаходимо *«Більше навчати різним онлайн-програмам, щоб зробити урок для учнів цікавішим, а також навчати працювати на різних платформах», «Зменшити кількість звітної документації, залишити основне, суттєве», «Хотілося би проходити практику не в онлайн-форматі».*

Отже, проведений аналіз результатів моніторингу дав змогу встановити, що здобувачі вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка задоволені рівнем організації та проведення навчальної/виробничої практики в дистанційних умовах, отриманим рівнем знань та вмінь, відкритістю й доступністю методистів до спілкування. Проте, деякі робочі програми навчальних дисциплін потребують удосконалення за темами «Використання онлайн-інструментів під час педагогічної практики», «Методика проведення виховного заходу у ЗЗСО за допомогою онлайн-платформ», «Реальний урок у віртуальній реальності», «Оцінювання учнів під час дистанційного навчання» тощо. Водночас потребує оновлення методична база електронних матеріалів, у тому числі з урахуванням останніх науково-методичних розробок вітчизняних і зарубіжних методистів, освітян. Деякі спеціальності потребують збільшення кредитів на проходження педагогічної практики, що буде враховано в межах внутрішнього забезпечення якості вищої освіти під час перегляду і вдосконалення освітньо-професійних програм.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців, здатних до самонавчання і самовдосконалення протягом життя; учителів-наставників, тьюторів, коучів, які володітимуть широким науковим світоглядом, високим рівнем культури, толерантності та професійної компетентності – є одним із

найважливіших завдань вищої педагогічної школи. На основі проведеного моніторингу а Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка в межах внутрішнього забезпечення якості вищої освіти доведено, що в умовах дистанційного навчання педагогічна практика потребує посиленої відповідальності та уваги, водночас сприяє розвитку комунікативних та інформатичних компетентностей майбутніх фахівців. Разом із тим, застосовані інструменти моніторингу підтверджують, що існуюча система практичної підготовки майбутніх учителів не забезпечується повною мірою в умовах дистанційного навчання. Перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження полягають у створенні цілісної моделі організації й управління педагогічною практикою майбутніх учителів в умовах дистанційного навчання.

ЛІТЕРАТУРА

- Дудник, Н., Безлюдна, Н. (2021). Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до проходження педагогічної практики в умовах дистанційного навчання. *Збірник наукових праць, Вип. 1(5)*, 26-32 (Dudnyk, N., Bezliudna, N. (2021). Preparation of the future primary school teacher for pedagogical practice in the conditions of distance learning. *Collection of scientific works, Issue 1 (5)*, 26-32).
- Гусак, В. (2019). Нові ролі педагога в контексті реформ сучасної української школи. *Матеріали науково-практичної конференції «Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ»*. Режим доступу <https://conf.zippo.net.ua/?p=79> (Husak, V. (2019). New roles of a teacher in the context of reforms of a modern Ukrainian school. *Proceedings of the scientific-practical conference "Pedagogy of partnership as a basis for the development of educational activities in the NUS"*. Retrieved from: <https://conf.zippo.net.ua/?p=79>).
- Євтух, М. (2020). Педагогічна практика в системі підготовки майбутнього педагога. *Les tendances actuelles de la mondialisation de la science mondiale, Vol. 2, Monaco, Principauté de Monaco*, 87 (Yevtukh, M. (2020). Pedagogical practice in the system of training future teachers. *Current trends in the globalization of world science, Vol. 2, Monaco, Principality of Monaco*, 87).
- Іщенко, Г., Возносименко, Д. (2021). Виробнича педагогічна практика в умовах дистанційного навчання. *Актуальні питання природничо-математичної освіти, 17 (1)*, 80-85 (Ishchenko, H., Voznosymenko, D. (2021). Production pedagogical practice in the conditions of distance learning. *Current issues of natural and mathematical education, 17 (1)*, 80-85).
- Красильникова, Г. (2018). *Програма моніторингу якості педагогічної практики майбутніх вчителів*. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (Krasylnykova, H. (2018). *The program of monitoring the quality of pedagogical practice of future teachers*. Kyiv: Institute of Pedagogical Education and Adult Education, National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine).
- Ляшенко, О. (2012). Якість освіти як чинник розвитку української школи. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Вип. 4*, 225-229 (Liashenko, O. (2012). Quality of education as a factor in the development of Ukrainian school. *Collection of scientific works of Uman State Pedagogical University named after Pavel Tychna, Issue 4*, 225-229).

- Проценко, І., Гудименко, К. (2015). Моніторинг як інструмент визначення якості освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 4, 247-255 (Protsenko, I., Hudymenko, K. Monitoring as a tool for determining the quality of education. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 4, 247-255).
- Семенов, О., Базиль, Л., Дятленко, Т. (2011). *Фахова практика вчителя-словесника*. Луганськ: Вид-во «Ноулідж» (Semenog, O., Basyl, L., Diatlenko, T. (2011). *Professional practice of a teacher-philologist*. Luhansk: "Knowledge" Publishing House).
- Стрельников, В. *Дослідження якості педагогічної практики магістрів спеціальності «Педагогіка вищої школи»*. Режим доступу: http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/2378/1/%D0%9E%D0%BF_konferen_%D0%9F%D0%A3%D0%95%D0%A2_25-26.02.15%20%D1%80.pdf#page=76 (Strelnikov, V. *Research of quality of pedagogical practice of masters of a specialty "Pedagogy of higher school"*. Retrieved from: http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/2378/1/%D0%9E%D0%BF_konferen_%D0%9F%D0%A3%D0%95%D0%A2_25-26.02.15%20%D1%80.pdf#page=76).
- Школа, О. Педагогічна практика в системі фахової підготовки майбутнього вчителя фізики. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики & фізико-математичної і технологічної освіти*, 4 (I), 272-277 (Shkola, A. Pedagogical practice in the system of professional training of future Physics teacher. *Scientific notes. Series: Problems of methodology physical-mathematical and technological education*, 4 (I), 272-277).
- Filonenko, O., Samoilenko, O., Demchenko, N. (2021). Monitoring of the problem of organization and conducting teaching practice. *Human Studies. Series of Pedagogy*, 12 (44), 207-213.

РЕЗЮМЕ

Ячменик Марина, Лянной Юрий, Петренко Людмила. Моніторинг якості організації педагогічної практики в заведеннях вищого образования в умовах дистанційного навчання.

В статті проблема якості організації педагогічної практики в умовах дистанційного навчання досліджена через проведений опрос соискателей вищого образования Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. Відмічено, що в процесі педагогічної практики відбувається інтенсивне ознайомлення з усіма аспектами майбутньої професійної діяльності, формується критичне і осмислене ставлення до теоретичних дисциплін, включаються механізми педагогічної рефлексії, формуються основи професійної самооцінки. В ході моніторингу доведено, що в умовах дистанційного навчання педагогічна практика потребує в додатковій відповідальності і увазі, комунікативній взаємодопомозі і взаємодопомозі між усіма стейкхолдерами освітнього процесу, а також додаткових навичок в застосуванні онлайн-інструментів.

Ключевые слова: *якість освіти, моніторинг, вище образование, професійна підготовка, педагогічна практика, якість організації педагогічної практики, дистанційне навчання.*

SUMMARY

Yachmenyk Maryna, Liannoi Yurii, Petrenko Liudmyla. Quality monitoring of organization of pedagogical practice in higher education institutions in the conditions of distance learning.

The article investigates the monitoring of the quality of organization of pedagogical practice in the conditions of distance learning. Research methods are generalization of

scientific sources, analysis of the used literature, monitoring, pedagogical experiment, etc. The problem of the quality of the organization of pedagogical practice in the conditions of distance learning is analyzed through the survey of applicants for higher education of Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko. In the study, the concept of "quality" is considered as compliance with a specific goal; a complex of characteristics of a product or service; satisfaction of consumer requirements; compliance with some specified standards. The quality of education is presented as a complex of properties that determines its ability to perform the tasks of society formation and development of the personality in terms of his learning and education. It was found out that quality of organization of pedagogical practice in the conditions of distance learning can be determined through monitoring as a tool for measuring the indicators of internal education quality assurance. It is indicated that in the process of pedagogical practice there is an intensive acquaintance with all aspects of future professional activity, a critical and meaningful attitude to theoretical disciplines is formed, mechanisms of pedagogical reflection are included, bases of professional self-assessment are formed. It is cited that in the process of pedagogical practice in the conditions of distance learning, such online services as Moodle, Discord, Google Classroom are effective. At the quarantine remote mode of operation, the official channels of communication between teachers and students are: Zoom, Viber, Skype, Telegram, e-mail, etc. On the basis of the conducted monitoring it is proved that in the conditions of distance learning pedagogical practice requires significant control, attention and responsibility, improvement of forms and methods of teaching, promotes formation of such competences as: communicative, informational, self-education. Prospects for further research are to create a holistic model of organization and management of pedagogical practice of future teachers in distance learning based on monitoring.

Key words: *quality of education, higher education institutions, system of quality assurance of higher education, professional training, monitoring, pedagogical practice, quality of organization of pedagogical practice, distance learning.*